

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SAPTAMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe an . . . . . 8 coroane
pe 6 luni 4
pe 3 luni 2
Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Paroului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Din tainele naționaliștilor.

În sfârșit. După multe zvârcoliri a apărut și apelul comitetului central electoral. Cu două săptămâni înainte de alegere. Li-a fost, să vede rușine să iese mai de timpuriu în fața poporului românesc, pe de o parte, pentru că acel apel nu conține decât niște fraze fără orice rost, pe de altă parte, pentru că din cei 29 membri ai comitetului central 21 sunt candidați. S'au candidat ei de ei. — Și apoi ce mai candidați. Tot unul ca unul. Tot oameni, cari până acum nu s'au distins decât poate prin diferitele și dese alergări prin București. Ne pune numai în uimire, că doi dintre cei aleși: Ioan Pepa, protopopul Buziașului și D. Birăuț lipsesc dintre candidați. Sărmanul Ioan Pepa, oare cum va mai putea stoarce câte ceva și pentru mnia lui?!!

Gluma la o parte. Momentele, prin cari trecem sunt cu mult mai serioase, decât să ne ocupăm de niște indivizi, pentru cari neamul românesc, fie pe teren politic, social, bisericesc ori cultural, a fost numai un mijloc pentru ajungerea scopului: umplerea buzunarului. Ne vom da acum silința să arătăm poporului românesc nesinceritatea acelor, cari se dau de conducători ai politicei intransigente românești.

Vom aminti fapte ca prin faptele lor să-i rușinăm înaintea poporului. Se schimbase guvernul și se disolvase parlamentul. Politicianii cu doi bani în trei pungi au plecat la vânat. Fiecare caută să-și asigure interesele lor proprii. Au intrat pe toată linia în legături cu guvernul, cerând mai vârtos favoruri pentru sine. Și pe când ei pertractau cu cel mai sfânt foc

pentru cauzele lor, foile lor aruncau blăsteme asupra alegătorilor români, cari ar îndrăzni a intra în apele guvernului. Ce nostim! Ce ironie! Conducătorii să scaldau în dragă voie în apele guvernului, ear bietul alegător, care ar fi îndrăznit să-l urmeze pe conducător, eră mișel, ticălos, trădător de neam.

Lupta corifeilor, în frunte cu Dr. Valeriu Braniște, se începuse mai vârtos contra celor doi bărbați neînfricați ai adevăratei politici românești: Ilustritatea Sa C. Burdia și Dr. Iosif Siegescu.

Ar fi jertfit dl Dr. Braniște întreg neamul românesc, ca să nimiciască pe acești mari binefăcători ai poporului, și să ajungă el în parlamentul țării. Dar dl Braniște nu era singur. Lui i-s'au ortăcit 3 luceferi din Oravița: Dr. Nedelcu, Dr. Cornean și Dr. Gropsian. E bine să știe lumea românească din jurul Oraviței, că acești 3 luptători (?) s'au prezentat guvernului și au cerut să li-se de dl baron Géza Duca de candidat și atunci ei cu toții se vor înrola sub steagul guvernamental. Știrea este atât de adevărată, că cei atinși nu vor avea dovezi să o răstoarne. Dacă le trebuie dovezi, le vom da noi.

Să analizăm puțin purtarea luptătorilor amintiți dela Oravița. După moartea regretatului C. Bredicean a fost ales deputat al cercului Oravița dl Dr. Iosif Siegescu, un fiu al cercului. — Aparținea partidului guvernamental. Lupta a fost crâncenă, pentru că toate s'au pus în mișcare, ca steagul național (sic!) să iese biruitor. A învins adevărul. Și dat ne-a fost să vedem, că toți aderenții dlui Siegescu au fost huiduiți și declarați

trădători de neam. Suntem abia la un an dela acea alegere și astăzi acasă Dr. Nedelcu, Dr. Cornean și Dr. Gropsian predică evanghelia națională, ear pe la spatele alegătorilor ei umblă pe la guvern să le dea candidat guvernamental. Adecă d-lor trag pe sfoară pe alegători, că predică apă și beau vin, pentru că prin fapta lor săvârșită întru ascuns, ei s'au abătut dela adevărata cale, nefiind aici vorba de persoane, ci de principii.

Nu le-a succes. Cei competenți i-a dat afară cu Duca cu tot și candidat oficios s'a declarat tot dl Dr. Siegescu.

Atunci cei 3 magi rușinați s'au întors din nou la steagul național ca țiganul din poveste și acum din nou au devenit mari și neînfricați naționaliști. Oare vor mai putea înjură ei pe acei alegători, cari se vor întoarce cu scârbă de cătră astfel de oameni și cu fruntea redicată se vor înrola sub steagul purtat cu bărbăție de dl Dr. Iosif Siegescu în interesul poporului românesc.

În cel mai neomenesc mod s'au purtat însă față de dl C. Burdia. Profitând de schimbarea guvernului s'au făcut tuturor de toate, și prin cele mai josnice calumnii au voit să-l delătore pe dl C. Burdia. Făcut-au proteste contra alegerii de președinte la comunitatea de avere din motive ridicule și copilărești. Au pățit-o însă și aici. Guvernul a început cea mai strictă cercetare și după ce s'a convins, că Ilustr. Sa conduce comunitatea de avere în cel mai, cinstit chip spre binele poporului grănicer, a respins protestul, aprobând alegerea de președinte și comitet. În nemernicia lor au mers niște indivizi până la re-

CHEAG

pentru strângerea brânzei, garantat, nestricăcios, se află în formă de esență în sticle și în pravuri la

„SEVERINEANA“

societate comercială pe acții în
CARANSEBEȘ

volver, îndemnând pe un nefericit să comită atentat la viața Ilustrității Sale, ca astfel să ajungă cei ce ne-au mâncat biserica, ca să ne mănec și comunitatea de avere. Atentatul comis a stârnit cea mai mare și legitimă indignare la întreg poporul din granița militară, care cunoscând faptele frumoase ale Ilustrității Sale, cu atât mai mare dragoste s'a alipit de iubitul candidat, ear dl Dr. A. Vlad, cel sedus de câțiva nemernici, va putea plecã dela noi cu buzele umflute.

Numai un om decăzut s'a aflat să facă haz din atentatul comis, susținând în fițuica „*Drapelul*“, că Ilust. Sale i-s'ar fi pus în pept o *chiflă*, de care s'a spăriat atât de tare. Ca oameni n'am dori ca dl Dr. Braniște sau *immoralul* său colaborator să aibă parte de astfel de *chifle*.

Am arătat nemernicia așa numiților conducători ai poporului nostru, cari au umblat în ascuns pe la guvern, suntem siguri, că alegătorii români vor ști pedepsi după merit pe oamenii *nesinceri*, cari una vorbesc și alta fac.

Stăm în tața momentelor însemnate pentru poporul nostru. Cei cu iubire de neam în inimă să se grupeze pe lângă steagul nostru, pentru că dovadă am dat, că țintim numai la binele poporului românesc și, că numai dragostea dintre noi și poporul maghiar este calea, care ne poate duce la fericire. Oameni nesinceri ca Braniște și soții săi în nesinceritate n'au ce arată în fața poporului românesc și suntem pe deplin convinși, că alegătorii români din cercul Bocșei *din nou* va arată dlui Dr. Braniște calea spre Ardeal, care se vede, că față de Bocșa se ține de cuvintele: „*Dacă nu mă vrei voi pe mine, vă vreau eu pe voi*“. Dl Dr. *Iakabffy Elemér* e candidatul guvernului în cercul Bocșei și suntem siguri, că ajuns deputat va face pentru poporul nostru mai mult decât un om adus de vânt în mijlocul nostru.

Alegătorii din cercurile Caransebeș și Oravița își cunosc prea bine împrejurările și din trecut s'au convins, că ei nu își pot da voturile lor decât pentru d-nii: *C. Burdia* și *Dr. Iosif Siegescu*.

Dl Dr. Ioan Sirbu renunță la Caransebeș. „Tribuna“ Nr. 91 aduce următoarele: Dl Dr. Ioan Sârbu a trimis dlui Dr. T. Mihali următoarea telegramă:

„**Gelozia și împotrivirea cărturarilor din partea locului mă fac să renunț** de astădată la candidatura în cercul Caransebeșului, cu care m-ați onorat, cu toate că am dragostea poporului (las părinte lasă dragostea poporului n'o mai schilăi Red.) și siguranța izbândeii. (La sigura trântă Red.) Mulțumesc rezervându-mi drepturile pentru viitor. *Cer publicarea depeșii, neschimbată.* Mulțumesc călduros poporului.

Dr. Sirbu.

Sărmană nație română, multe se mai fac pe socoteala ta! Unde mai e ș'aceea, că vitejii naționaliști se joacă cu tine, ca negustorii cu marfa! — Doamne până când îi mai răbzi.

Alegerile de deputați se vor efectua în comitatul nostru începând din 1 Iunie n.

Parlamentul se va deschide posibil pe 10—15 Iunie. Alagerea la Caransebeș va fi deci în ziua de 1 Iunie n.

La urnă deci români cu toții, ca să alegem de deputat pe iubitul nostru **II. Sa dl Constantin Burdia!**

Huiduirea lui Vlad.

I-au arătat ușa. — Huidio la naiba.

Bietul Vlad, dacă ar fi știut, că pretenii cari l'au adus în cercul Caransebeșului, au făcut și din el păpușe, suntem siguri, că ar fi rămas la mălaiul lui din Ardeal, nu iar fi călcat piciorul pe aici. Rușinea cu care l'au încărcat d'alde țintari, cari n'au drept de vot — nu i-o va putea spăla toată apa Murășului. Suntem informați chiar dela un amic „sincer“ al haitei ce însoțește pe Vlad că: *La Mehadia* a fost părtaș bietul Vlad de fluierături și huiduiei încât nici cărc nu a putut zice. Un zgomot infernal i-a tăiat pofta de a-și rosti programul. Pe partea lui erau adunați vre-o 40 de bețivi, cari n'au nici un drept de vot, până când puterea alegătorilor strigau să trăiască Burdia! Abzug Vlad! jos cu clicășii țapi! Pe drum către băile Herculane n'au aflat trăsuri, poporul le-a zis: pentru *venituri* și *țapi* ca voi, nu avem.

Ploaut și desperat, bietul Vlad cu clicășii ce-l însoțeau — în nădejdea, că-i va merge mai bine s'au refugiat la *Topleț*.

Aici altă pacoste l'a ajuns. Bravii *Toplețeni* și locuitorii-alegători din *Bârza* au îngredit podul cu gard, nu i'a lăsat nici barrem să între în comună. I-au zis alegătorii: *huidio* venitură la tine-acasă! Țintarii ce-l însoțeau s'au zăpăcit cu totul: iar bietul Vlad înghițea la noduri seci, de cari o să mai înghită. Cuvintele aruncate de plebe la adresa lui și a haitei ce-l însoțea, nu le putem da publicității, huiduiețile și aci erau în toiul lor.

La Orșova i-au pregătit orșovenii o primire admirabilă, anume: i-au făcut o poartă de jele (doliu) îmbrăcată în negru; de ia eră spânzurat un sicriu (copârșeu) pe care scris a fost: „ *aici e deputăția lui Vlad, fie-i țărina ușoară*“. În oraș i-au pregătit ai lui: tribună, de pe care avea să vorbească — muștelor și valurilor Dunării. — Publicul Orșovei s'a adunat apoi și prin fluerături, huiduiei și sgomot asurzător l'au silit pe bietul Vlad și cei ce-l însoțeau, să caute pe unde ar putea să se facă nevăzuți dinaintea furiei publicului, care le strigau: jos clicășii! Jos Liga! Abzug Vlad! Afară veniturilor din orașul nostru! **Trăiască Burdia!**

Te prindea mila, când vedeai atâta pacoste pe bietul Vlad, în suita căruia două fire de călăreți formau banderiuul de onoare — și aceia: lăieți prinși cu arcanul. Pe la comunele de pe malul Dunării a fost părtaș de aceleași huiduiei.

Din toate acestea se poate convinge dl Vlad, că acei cari l'au îndemnat să-și pună candidatura în cercul nostru, nu-i vor duce la izbândă mandatul și ar fi mai conștut dacă s'ar duce acasă!

Un cuvânt sincer cătră frații alegători ai fostului Severin.

Abia și-a început Ilustritatea Sa, iubitul și prea stimatul nostru fost deputat domnul Constantin Burdia, turneul prin cerc, pentru de a-și da seamă despre activitatea sa rodnică în periodul dietei din trecut, și haita dușmanilor sei au început prin foi volante, în modul cel mai josnic, să-l clevească și să-l ponegrească înaintea d-voastră.

Josnicia și trivialitatea, este arma oamenilor lipsiți de principiu, a oamenilor decăzuți, a ființelor cu chip de om, dar cu inimă de bestii.

Pot cetățenii patriei noastre să fie învrăjbiți și desbinați în partide politice, dar nu este permis ca patima urei, răzburarea, pofta de a se mânca unii pe alții, să se încuibe între dânșii. Cei ce seamănă astfel de sentimente între frații de acelaș sânge, sau între locuitorii patriei noastre poliglote, îndeamnă la ură și răzburare, vor seceră fortună.

Dar se vorbească faptele.

Stimatul nostru deputat, de când a pășit în viața publică din convingere s'a înrolat sub steagurile guvernului, fiind convins, că ca Român numai astfel va putea promovă interesele bine pricepute ale alegătorilor săi. S'a nizuț și dânșul, precum au făcut alți bărbați ilustrii ai neamului nostru, să contribue la întărirea legăturilor de prietinie și bunăînțelegere între români și poporul maghiar, în a cărui mână se află cărma patriei, după jertfele și rostul ce l-a avut în trecut. Acela, care nu recunoaște poporu-

Nu negligă, dacă te doare capul
ci folosește momentan hapul

Beretvás-pastillát,

care în timp de 10 minute, alină durerile de cap, migraint, fie în orice grad. E recomandat de medici. — Le capătă la toate apotecele. Prețul 1.20. Se preparează: Beretvás Tamás apotecar în Kispest. Pentru 3 șcățuli, transportul e gratuit.

Cu toate, că contrarii Il. Sale terori-zează, agită poporul cu cele mai necinstite apucături, îndemnându-l la lucruri, de cari sfântul nostru popor nu e părtaş în viață, nu îi e obiceiul, totuși vor pică turțiți și frânți la alegere. Se va convinge poporul, că acei ce îl agită, nu sunt alta decât răuvoitorii lui, cari în lihodirea lor aduc pete rușinoase pe obrazul cinstit al blândului popor, pe care din blând ce e, îl face acești căpăi: crudel; ca la timpul său apoi să-și întoarcă aceleași arme contra celor, cari i-au înveninat sufletul. De aci apoi am plecat spre casă cu căruța, cu toate, că eram amenințați cu fel de fel de nenorociri, nu ne-am temut, căci acel care s'ar fi cutezat să ne atace, s'ar fi atacat însuși pe sine. Invingerea Il. Sale, la alegeri e sigură, măcar de ar plezni fierea cu venin din acei lași, cari sub ascuns, agită.

Trăiască Il. Sa dl Constantin Burdia viitorul deputat dietal al graniței!!

Se 'nmulțesc „dezertorii“.

Zi de zi se 'nmulțesc „dezertorii“, cari se lapadă de suchiații trântori naționaliști de azi, ca de buba iadului. Iată ce scrie, adevărat se vâicărește chilălăind „Tribuna“ Nr. 93.

„E vorba de o nouă acțiune a părintelui Mangra care pentru a contrabalansa acțiunea pornită împotriva d-sale și a semenilor săi dezertori de câtră presa românească naționalistă, s'a hotărât să înființeze în Budapesta un organ al său publicistic. Noul organ se va numi „Tribuna Poporului“ și va apăra vederile politice ale părintelui Mangra. Svonurile de cari pomenim mai sus stau în legătură cu această nouă acțiune a părintelui Mangra. Despre d. Slavici se afirmă următoarele: 1. D. Slavici aprobă acțiunea politică antinațională a părintelui Mangra. 2. D. Slavici aprobă hotărârea părintelui Mangra de a-și crea un organ de publicitate pentru a face propaganda vederilor sale politice antinaționale. 3. D. Slavici e hotărât să ia conducerea acestui nou organ de publicitate.“

Iată-l dară și pe Slavici în rândul dezertorilor! Oare n'avem noi drept, când zicem, că nu peste mult vor rămânea bieții trântori hămeșiți — singuri, părăsiți de toată lumea. — A și sosit timpul.

În marele catastiv al dezertorilor mai înșirue tribuniștii și pe valorosul și gârbovitul în muncă cinstit dascălul Aradului Nicolae Ștefu, care a avut multe de îndurat cu familia sa cu tot din partea șcriblierilor tribuniști, pe cari i-a dat și dânsul — lui, hăl din bolovani . . . — după ce s'a convins că aceștia sunt buni numai de a înjură, și pentru înjurăturile lor să tragă lefuri grase, pe când acei cari muncesc alături de ei și pentru ei, ca ei să trântorească, să rabde foame și mizerie. Acum, când și acest bătrân și senin dascăl s'a lăpădat de ei, aruncă cu petri în el, necruțându-i nici barem bătrâneța.

Va veni timpul, când întreagă națiunea română se va numi „dezertoare“ din partea suchiaților naționaliști, apoi ei singuri vor trage cozile între picioare și vor ciuli urechile, căci lumea cinstită îi va zbiciui după merit!

Vorbirea de program rostită în Ceica la 6 Mai de dl Vasile Mangra, candidat de deputat.

Nu există suflare românească, care să nu fie auzit de numele dlui Vasile Mangra. A fost profesor de teologie în Arad. Ca atare a fost unul dintre cei mai mari agitatori și nu mai slăbea cu călătoriile pe la București. Pentru ținuta sa politică fără rost, guvernul țării a cerut să fie îndepărtat din postul de profesor.

Mai târziu a fost ales episcop al Aradului. Guvernul însă n'a propus Majestății Sale aprobarea alegerii și așa a rămas dl Vasile Mangra vicar episcopesc, adevărat locțiitor de episcop și președinte al Consistoriului gr. ort. din Oradea-mare. Fiind foarte inteligent și de o energie rară, el a fost totdeauna un politician temut. La toate adunările românești el a fost conducător, iar când la București s'a împărțit steagul românesc între Românii din Ungaria, Bucovina și România, dlui Mangra i-s'a dat spre păstrare o parte din el.

Din toate acestea cetitorii noștri se pot convinge, că dl V. Mangra a fost totdeauna cel mai înfocat apărător al drepturilor poporului român și prin urmare cel mai chemat a face politică românească. În timpul din urmă bătrânii înțelepți au fost dați în lături în politica românească, iar pe conducere au pus mâna niște copilandrii în frunte cu Dr. Aurel Vlad, cărora mai bine li-ar sta în mână *batista*, decât condeiul. Cetiți lista membrilor din așanumitul comitet național și veți vedea, că bătrânii au dispărut de pe terenul politic.

În dl Mangra a eșit cu putere mare la iveală dragostea pentru interesele mari ale poporului. Cel-ce 30 de ani a muncit din greu, a văzut, că prin politica proastă purtată în timpul din urmă de niște copilandri ne-copti, ca Dr. Vlad poporul român va merge cu siguranță la perire, a eșit din rezervă și acum a intrat în partidul guvernamental, pășind în cercul Ceica ca candidat de deputat cu program guvernamental. Ceata celor flămânzi au aruncat cu petri în el, dar el neînfricatul *luptător* al poporului românesc își merge înainte calea spre fericirea neamului său românesc. În frumoasa vorbire de program zdrobește cu totul pe calumniatorii săi, arătând lumii, că poporul românesc nu mai poate fi unealtă în mâinile unor bășandrii.

Dl Vasile Mangra aparține aceluiași partid ca și iubiții noștri candidați: C. Burdia și Dr. I. Siegescu. Cunoaștem furia ce s'a deslănțuit contra acestor fii buni ai poporului nostru de câtră oamenii ticăloșiți și inmorali ca popa Dure și prietenii săi, cari, ca să ajungă la vâlău au adus în cercul nostru pe copilandrul Dr. Vlad. Alegătorii noștri cunosc prea bine pe iubitul nostru candidat Ilustr. Sa C. Burdia, dar ca să se convingă despre calea cea bună pe care el merge, dăm ca supliment la „Severinul“ vorbirea de program a dlui Vasile Mangra, prin care se dau de gol amăgitorii de felul lui Dr. Vlad, cari n'au decât *vorbe*, iar inima lor e goală.

Eată vorbirea întreagă a dlui Mangra:

Stimați alegători:

Știu, că mulți curioși, dintre D-voastre, vor întreba: dar popa acesta ce vrea?

Apoi d-lor și fraților, eu vă declar, că nu voesc altceva, decât ceea-ce și Dumnezeu voește, adevărat: pace pe pământ și între oameni bunăvoire.

Pacea țării e turburată, cetățenii patriei sânt învrăbiți și desbinați în partide politice, gata a se mânca unele pe altele.

Guvernul și parlamentul, chemat a restabili pacea și a da o nouă îndrumare mai bună afacerilor statului, spre mulțămirea obștească, în loc de a urma împăcarea spiritelor și aplanarea neînțelegerilor, încă a mai mărit răul, punându-se în conflict fățiș cu coroana. Urmarea conflictului a fost: concedierea guvernului și apoi disolvarea parlamentului.

Și cum coaliția, pe care se răzima guvernul, s'a prăbușit cu toată puterea ei formidabilă: Conte Khen Hédervary în calitate de ministru prezident însărcinat, să formeze un guvern nou, în afară de partidele politice existente, s'a prezentat în fața țării cu un program de muncă, care prevede nevoile țării, reformele necesare, sociale și economice, în special reforma legii electorale pe baza sufragiului universal și a egalității politice de drept.

Dar cum un guvern constituțional nu poate lucra fără parlament și nu-și poate ezececa programul, dacă în parlament nu se va asigura de sprijinul unui partid de guvernament, în privirea acestei necesități s'a format și s'a constituit „partidul național al muncii“, cu programul guvernului Khen.

Urmând invitației Dumneavoastră, eu am primit candidarea de deputat cu programul acestui partid, nu din interes personal, sau de partid, ci călăuzit de un ideal mai înalt; căci, deși ca cetățean, din punct de vedere politic sânt membrul națiunii ungare unitare și indivizibilă, cum mă vedeți însă, din punct de vedere etnic, aparțin naționalității române, sânt român și preot al bisericii gr. or. naționale române. Ca atare mă prezint înaintea D-voastre și protestez cu toată hotărârea în contra insinuațiilor răutăcioase, că m-aș fi renegat și deslipit de neamul meu, fiind caracterul meu românesc un atribut firesc și inerent individualității mele, care nici un partid politic nu-l poate da, nici lua.

În situațiuni grave însă, când se arată vre-o primejdie pentru țară, socotesc, că fii patriei, de orice naționalitate, și dacă ar avea oarecari supărări între sine, trebuie să-și dea mâna și a se uni cu toții în fața primejdiei, exemplul lui Temistocle, care văzând patria sa în pericol, a zis adversarului său Aristide: „Să lăsăm ura aici la porțile patriei, și când ne vom întoarce din serviciul comun, să o începem iarăși, de voiești“.

Guvernul lui Khen nu a venit să se răsboiască, ci ca să facă pace în țară; programul său nu jighește interesele îndreptățite ale naționalităților. De aceea deputații naționaliști nu l-au combătut în parlament și nu i-au votat neîncredere. Iar dacă n'au avut motive a-i manifesta neîncredere, ei au comis o mare greșală politică, s'au apropiat cu încredere de acest guvern nou, cu program și o direcție politică ca nouă, împăciuitoare, pentru că chestiunea de naționalități nu se poate rezolvi în chip mulțămitor, decât prin încredere reciprocă.

Alta greșeală politică, mai mare a făcut-o conferința electorală decurând ținută la Sibiu, decretând susținerea intactă a programului politic dela 1881, prin care se afișează la locul întâi recăștigarea autonomiei Ardealului, o chestiune de drept public rezolvită în mod definitiv prin legea uniunii.

Agitarea acestei chestiuni a provocat mereu neîncrederea cercurilor conducătoare ale statului, conziderând pe români ca dușmanii unității statului, cari urmăresc tendințe centrifugale. Pentru autonomia Ardealului s'a sistat prin ordin ministerial activitatea comitetului permanent ales în conferința dela Mercurea în 1869. Pentru autonomia Ardealului s'a făcut procesul Memorandului, s'a condamnat la închisoare comitetul național în 1894, și prin ordin ministerial s'a sistat activitatea partidului național român.

Bărbați cu mare greutate în viața publică a românilor s'au convins de mult, că programul dela 1881 nu corespunde intereselor poporului român. Dr. Al. Mocsonyi, după întemnițarea comitetului național susținea de o necesitate absolută, ca partidul național să-și schimbe baza de operațiune, tactica și spiritul luptei politice. Iar „Lupta“, organul autorizat al partidului scria tocmai în ajunul conferinței dela Sibiu, că programul dela 1881 nu mai poate să rămâie neschimbat. Conferința cu toate acestea a hohărit, să se țină și mai departe intact programul acesta, cu care episcopii români nu s'au solidarizat nici în trecut și nici acum nu se pot solidariza, iar un program, cu care nu se pot solidariza cei dintâi factori ai vieții publice românești, nu e apt a contribui la ameliorarea pozițiunii poporului român. De aceea episcopii români și-au impus rezervă, retrăgându-se de pe terenul politicii militante.

Sunt însă între români oameni, cari absolut nu mai vreau să se facă politică cu episcopii, ci cu reprezentanții laici. Aceștia uită trecutul — zice un mare învățat român, profesorul N. Iorga, dela universitatea din București — uită, că viața românilor din Ungaria e vieață de sate, satele erau conduse de preoți, preoții aceștia aveau în fruntea lor pe Vlădici și tot ce s'a făcut spre binele cultural, social și politic al românilor, s'a făcut numai prin preoți și Vlădici.

Ca preot al bisericii ortodoxe orientale — biserică, care nu s'a încercat nici când a se suprapune puterii laice, ci a căutat totdeauna să cultive bunele raporturi cu statul, pentru că prin acordul puterilor, cari conduc societatea, se face întărirea popoarelor, văzând deoparte rezerva clerului înalt, în actuala situațiune politică a țării, și de altă parte dezastrele, ce a suferit poporul român în urma politicii continuată cu îndârjire pe baza programului național opozițional, cu resemnarea de a fi huiduit și osândit, chiar, eu am primit ca bază comună de cooperare programul partidului muncii cu convingerea, că în cadrele acestui program alăturarea de interesele generale ale țării, să pot asigura și promova și interesele speciale culturale-religioase ale poporului român.

În aceasta convingere mă întărește declarația categorică, ce a făcut-o organi-

zatorul partidului muncii, marele bărbat de stat. contele Stefan Tisza în memorabila vorbire dela Oradea-mare, zicând: „Trebue să le recunoaștem (naționalităților) dreptul de a-și conserva, îngriji și desvolta limba, religia și cultura. Nu trebue să le luăm, în nume de rău că țin la aceasta. Nu trebue să ne împiedicăm în aceea, că românul se simte și se numește român, slovacul slovac, sârbul sârb. Pentru faptul, că ei nu-și deneagă naționalitatea, noi nu putem, decât să ne punem pe punctul de vedere al adevăratei frățietăți față de ei. Așa să ne purtăm față de ei, așa să gândim și așa să simțim! Trebuie să îmbrățișăm orice interes îndreptățit al lor și sentimentele adevăratei frățietăți trebue să le trecem în comunicarea socială cu ei și în viața publică oficioasă“ etc.

Dar contele Tisza merge și mai departe. El e cel dintâiu bărbat de stat ungur, care recunoaște fără încunjur comuniunea de interese culturale ale românilor din Ungaria cu cei din România și interesul comun, ce-l au românii și maghiarii pentru conservarea existenței lor. „Oare în sudul Europei — zice el — nu rassa maghiară și cea română formează cele două națiuni, cari nu sunt înrudite cu nime, cari în ele însele trebue să caute puterea de conservare, care trebue să țină la olaltă, dacă vreau să dea piept cu curențe de popoare mai puternice și cu mult mai numeroase? Și dacă românii de pe teritoriul Ungariei se simțesc români, dacă inima lor bate mai tare la cugetul, că dincolo de Carpați spre răsărit există o Românie liberă; e un sentiment pe care eu îl înțeleg pe deplin“.

Deputatul de odinioară al acestui cerc Alexandru Roman a spus în ședința camerei ungare dela 13 Decembrie 1867, că națiunea maghiară și română au o misiune comună providențială pe locul unde se află. Iar un mare bărbat de stat al țării românești, pe atunci ministru-president, accentuând interesele reciproce, ce există între români și maghiari, în discursul ținut în întrunirea dela Iași la 15 Octombrie 1895 zicea: „O dorință ne cuprinde pe toți: ca neînțelegerile și vrajba dintre români și maghiari să înceteze și ca o armonie frățească să domnească între ei“.

S'ar putea acum, ca cuvintele calde și binevoitoare ale contelui Tisza, adresate românilor, să rămână fără răsunetului convenit din partea cercurilor conducătoare românești? Nu, d-lor aceasta nu se poate. Iată de pildă ce scrie organul naționalist al românilor bănățeni, „Drapelul“ din Lugos: „În evoluția chestiei de naționalități din Ungaria însemnează negreșit discursul lui Tisza dela Oradea-mare un eveniment de o deosebită importanță. Tisza recunoaște pe față existența chestiunii de naționalități și necesitatea de stat a duce aceasta chestie la o soluție, care să mulțumească ambele părți și să restabilească acea încredere între cetățenii de diferită naționalitate ai țării, care încredere este astăzi pe deplin compromisă. . . Dar Tisza merge în deosebi față de noi români și mai departe. Recunoaște, că între poporul maghiar și român, fără privire la frontierele politice există o solidaritate de interese, despre care conducătorii vieții politice n-au voit să știe

până acum nimic. Acesta este un fapt care trebue să-l onorăm acum pe de căci iarăși înseamnă un mare progres de trecut. N'are a face, dacă astăzi suntem pe deplin acord în ceea ce privește consecvențele inevitabile ale acestei stări. Pentru a ajunge la un acord as consecvențelor, este neapărat de trebue a găsi mai întâiu baza comună și mi progres în evoluția chestiei este dat faptul, că Tisza a găsit la Oradea această bază comună atât în general, a proclamat necesitatea de stat a înțelegerii reciproce, cât și în special față de românii, când recunoaște solidaritatea interese între maghiari și români.

Dar aceasta nu e de ajuns. Dacă contele Tisza a găsit baza comună a înțelegerii trebue s'o și acceptăm această fără rezerve. Căci, în definitiv programele și partidele politice nu sunt scopuri, ci numai mijlocuri. Și dacă poporul român nu-și poate asigura interesele îndreptățite și scopurile culturale nu le poate realiza prin programul și partidul național, cum s'a dovedit pe deplin în trecut, socotesc, că ar fi o greșală să nu caute căile și mijloacele pentru asigurarea intereselor și ajungerea la scopuri acolo, unde le poate găsi. În privința aceasta ne pot servi de exemplu sașii din Ardeal, cari nu figurează ca partid separat în parlament, ci numai ca o grupare în cadrul partidului guvernului, fără ca prin acțiunile deputații sași să se fi renegat și de față de neamul lor, dinpotrivă, prin politica prudentă au avut succese reale, obținând totdeauna sprijinul guvernului întru asigurarea intereselor și așezămintelor lor culturale, naționale germane. Deputații naționali români din Bucovina deasemenea nu au mează partid separat în parlamentul austriac ci s'au alăturat la partidul social-cristian în Bucovina lucrurile s'au îndreptat în fața românilor.

Candidatul de deputat național din Bucovina Dobra în vorbirea sa de program zice, că sașii un popor abia de 220.000 suflete, au 6 gimnazii complete, 2 inferioare mai multe școli reale, — iar noi trei milioane de români avem numai 4 gimnazii și un școlă inferior din Brad, pe care cu toate acestea și vre-o alte 200.000 coroane pentru ridicarea lefilor preoțești și pentru plata de penzie al preoților lor, deci fiecare preot sășesc are salar dela 2400 până la 3000 coroane, afară de casă domnească, pădure și pădure. Și de ce-i îmbulzește guvernul pe sași cu bani? Răspunde tot același deputat național: Pentru că ei țin cu sârgă la nire.

Și atunci întreb eu, dacă acest fapt tamentul sașilor din partea stăpânirii, nu au săvârșit păcat neiertat în contra intereselor culturale ale poporului român și conducătorii lui, dacă în împrejurările actuale ei ar perzista și mai departe în atitudinea intransigentă față cu stăpânirea?

Aceste sunt motivele externe și motivele cari pe mine m'au determinat, să pr

lui maghiar acest drept nu numai, că zgudue la temelii patriei, ci se face dușman fățiș al poporului român, care numai în frățietate și tovărășie sinceră cu poporul maghiar, poate să-și asigure existența înopotul slavismului, care ne amenință cu nimicire.

În politica ce a purtat-o dl Constantin Burdia, dânsul s'a arătat omul cu vederi largi ce trec peste orizontul promisiunilor: cea mai bună dovadă ne sunt rezultatele ce le-a obținut în folosul particularilor și al obștei d. e. gimnaziul și internatul din Caransebeș.

Frați Grănițeri! Aduceți-vă aminte, lăudați și binecuvântați numele aceluia, care prin esoperarea îngăduinței ca să se ridice opreliștea pădurilor eschise dela pășunat în timpuri de nevoie, când arșița soarelui a nimicuit nutrețul vitelor aducând nespuse mizerie asupra celui bogat și sărac, v'a deschis pădurile și v'a scăpat dimpreună cu familiile voastre de perire. Aduceți-vă aminte de frunzarele, ce le-ați făcut. Aduceți-vă aminte particularii de ajutoarele ce le-au câștigat prin influința sa.

Toate aceste sunt fapte, fapte adevărate, dar nu vorbe goale. Pe un astfel de bărbat, — providențial așa putea zice, datori suntem să-l sprijinim, să-l ridicăm la înălțimea, ce i-se cuvine.

Și vedeți, frați Grănițeri, în oarba lor invidie sunt oameni, nu oameni, ci bestii sălbătice, cari îl clevesc și îl defaimă. Și pentru ce? pentru ca se ridică în locul său pe un bărbat, pe care nu-l cunoaștem; pe un om străin de noi, care nu cunoaște împrejurările noastre, care nici celor ai săi n'a făcut bine. El este Ardelean, și de frică, că concetățenii săi nu-i vor asigura mandatul în Orăștie, sedus de niște ființe străine și fără inimă față de interesele voastre, l-au îndemnat, ca să vină la noi și se ocupe locul aceluia distins bărbat, care pentru voi, pentru binele vostru s'a jertfit. Numele străinului este Aurel Vlad, care vine la noi cu frunza în buză și cu cuvinte dulci și ademenitoare, pentruca acum, când este la strâmtoare să vă cerșască votul și pentrucă mai târziu când i-ați cere sfatul, ajutoriu la lipsă și nevoiă să dispare iară din mijlocul vostru. Cine vă va ocroti, cine vă va legă ranele, căci dânsul nu viețuiește între voi, nu vă cunoaște durerile, nici nevoile?!

Va veni dimpreună cu dânsul o droaie de amăgitori, a căror meserie este exploatarea poporului sub masca naționalismului fals. Dar dați dos de acești proroci mincinoși, le întoarceți spatele și le spuneți verde fără șovăire, că bărbatul sub *ale cărui steaguri a-ți intrat în luptă și le veți duce la izbândă este Ilustritatea Sa domnul Constantin Burdia, pe care l'ați candidat de deputat dietal și care a fost este și va fi adevăratul vostru părinte și frate.*

La cuvintele ademenitoare, ce vi-le va adresă, vouă pentru a vă seduce străinul Aurel Vlad răspundeți într'un glas cu stigăte de bucurie, să răsune puternic prin văile, codrii și munții Severinului: *Trăiască candidatul nostru, Ilustritatea Sa domnul Constantin Burdia!* Un Grănițer.

Din cartea lui Vlad, cetire.

Deodată cu frământările alegerilor de deputați dietali, ne pomenim și noi alegătorii din cercul Caransebeșului, cu un trăznet, așa deodată între noi.

Munții și codrii noștri răsună de tropote de cai și duruituri de automobil. De tropote și duruituri puțin i-ar păsa frumoasei noastre granițe, căci văzut-a și simțit-o pământul acest istoric din acest corn de țară — în vechime — voinici încinși cu spada, călărind pe roibi nezdraveni, cari alergau fulgerând văzduhul, vărsând atâta sânge și lăsând în urma lor pustie și moarte.

Alte duruituri și tropote se aud azi. Acestea nu sunt semnele chemării la războiu a vitejilor grăniceri, ci sunt sgomotul celor, cari își caută refugiul în munții noștri, fugărit și urmărit de ai lui deacasă. E automobilul, care duce pe Dr. Vlad, și tropotele cailor, cari trag cociile celor cari îl însoțesc.

Inima îți sângerează. Te oprești ca trăzniț, când auzi, că de ce apucături se folosesc oamenii lui Vlad și el însuși, pentru a duce blândul nostru popor în rătăcire, ca ascultând de vorbele lui, să se dedee la fapte cari îi degradează renumele, trecutul glorios al grănicerului. — Poporul nostru e sărac și în sărăcia lui crede totul, când veneticii, pe cari în viața lui nu i-a mai văzut, vin cu mare alaiu și prin vorbe dulci, fățarnice, în cari întrupate sunt șiretenia lui luda — îi promite bogății și desrobirea lui de sub jugul mizeriei.

Cu asta nu-i destul, acest venetic agită nu numai contra rivalului, dar și contra a tot ce e drept, ascunzindu-și trecutul, prin care dungi adânci de dur, urme de mizerie lăsat-o în urma lui, în poporul blând și sfânt, care și-a pus încrederea în el 4 ani, alegându-l de deputat. Acum, când vede, că acel biet popor din Ardeal și-a venit la minte arătându-i ușa, a crezut de nimerit a merge departe de țara lui, ca să-și caute mărirea, acolo unde nime nu-l cunoaște aici la noi în graniță.

Vlad, promite și aici cerul și pământul, ca și în cercul Orăștiei. Unii necopți la minte îi crede, nejudicând însă, că cel care promite multe, multe lipsuri și multă amărălă va lăsa în urmă-i, ș'apoi își va rade în pumni de poporul ce s'a lăsat sedus, perzându-și apoi urma. Ca să vadă însă poporul nostru, că pentru cine se însufleștește în unele părți, — nebăgând în samă faptele ce le-a făcut pentru binele neamului său, a grănicerilor, a patriei noastre iubite, fiul lor adevărat dl Constantin Burdia, — lăsăm să urmeze cetirea unor părțicele din cartea trecutului și prezentului dlui Dr. Vlad, ca **acei puțini**, cari se însuflețesc pentru acest avocat, să vadă, că se înșală amar, atunci, când ascultare dau vorbelor dulci și goale ale lui:

1. Iată un caz (numai unul decamdată) din cercul Geoagiului: Foștii iobagi din comuna Bobâlna au avut biet și ei o singură pășune (izlaz). Această pășune au folosit-o

oamenii săraci timp mai bine de 40 ani. Înainte însă cu niște ani s'a licitat pășunea cumpărând-o Dr. Vlad, pe calea procesului. Marele naționalist dl Vlad sângele și deputatul poporului din acel cerc, a avut inima de a scoate oamenii din pășune. Pe timpul când acestea s'au petrecut, s'a dus la fața locului pretorele cercual și cu mai mulți advocați. Președintele foștilor arândatori la moșiile domnești, merge înainte și cere cuvânt dela pretor. Pretorele îi dă îngăduială. Acest năcăjit român apoi pășeste înaintea lui Vlad zicându-i unmătoarele:

„Tu la alegerile de deputat, întotdeauna ne zici „frate“, acum eu, plugarul opincos îți zic ție, deputatul nostru: „frate“. Ascultă aicia dară „frate“. Până au fost aici proprietari de pământ maghiari, până am avut aici deputat străin, s'au purtat cu noi toți părințește, bine și cu blândețe, ne-au ascultat plângerile, năcazurile și durerile, de când tu ești însă aici, „frate“ încotinu ne amărești sufletul, cu băncile voastre ne licitați averile, tu vrei să ne storci pășunea. Jurăm cu toții, că pentru tine apăsătorul nostru nu vom mai vota în vecii vecilor! O droaie de înjurături s'au descărcat asupra lui Vlad și de blăstămuri, iar de mânia poporului înfuriat abia și-o găsit scăparea prin — fugă.

2. Un al doilea caz e, că: Dr. Vlad Aurel a luat suma de 200 cor., dela locuitorul Iacob Loga din Benczencz (cottul Hunedoarei), sub condiția, că va câștiga numitului locuitor licență de crișmărit. Dacă i-o va câștiga însă, va mai primi 200 cor. Licență nu a fost în stare, marele naționalist Vlad să câștige omului nici până azi, dar nici cele 200 cor., de le-a luat dela bietul om nu i-lea mai înapoiat.

Vezi, așa poartă la inimă Vlad interesele alegătorilor din cercul său. Dr. Vlad e și director de bancă la „Ardeleana“ din Orăștie, care bancă a pornit 84 procese în anul 1905, în anul 1906 a făcut 165 execuții, în 1907 a făcut 48, în 1909 a făcut 74 execuții, pe spatele bieților plugari și aceștia numai în cercul Geoagiului. Comuna Voila e întregă licitată de „Ardeleana“, banca marelui corifeu Vlad, încât bieții oameni din sat au luat drumul spre America ca să nu moară de foame.

În comunele Uroi și Rapolt s'a fost iscat un foc îngrozitor. Mai bine de 100 oameni s'a trezit fără casă și șură. Toți erau săraci, cari au fost constrânși să meargă la cerșit. Au dat bieții oameni plânsorile lor și la „Ardeleana“ lui Vlad din Orăștie, au dat și deputatului lor Vlad separat rugări pentru ajutor. Banca lui eră tare cuprinsă cu licitațiuni: iar Dr. Vlad n'avea vreme să asculte plânsorile alegătorilor, cari îi dăduse votul. Dr. Vlad are lemne, păduri destule în Bobâlna, bieții oameni numai de lemne s'au rugat mnisale; dar în pădurea lui n'au crescut lemne pe sama săracilor. Autoritățile comitatense au ajutat pe acei nenorociți și fără de a se plânge lor, a împărțit 2100 cor. și un vagon de cucuruz între dânșii.

Cel mai bun

Cel mai ieftin

Cel mai practic

CHEAG

pentru închegarea laptelui. Preparat pe calea chemică din cele mai curate rînze de vițel. Pentru bunătatea, folosirea practică, precum și pentru curățania lui primesc garanție. În Ungaria mai ieftin și în calitatea cea mai bună să poate căpăta la

Pálfi Márton Fényes-Örményes Krassó-Szörény megye.

Mare neguțător de Cheag. Mustră, Prețcurant și îndrumare folositoare ori unde trimit gratuit și franco. La comandare rog a vă provoca la foaia aceasta.

Iată inimosii domni naționaliști în toată golătețea lor, iată cartea deschisă a lui Vlad, ca să cetească oricare român cu scaun la judecată, s'o judece și să o țină minte.

Se vor convinge iubiiții noștri cetitori de aci — ba vom mai urmă încă, — că matorii naționaliști se arată în fața lumii, ca mari liberatori ai poporului. De fapt însă sunt cei mai periculoși bieților țărani. Ei sunt aceia cari în Budapesta cer drepturi poporului; acasă în Ardeal însă tot ei licitează, cu băncile lor: pământul cel din urmă al oamenilor, a neamului lor înșelat și batjocorit.

Cetește române șirele astea și ținele minte, căci sunt lucruri pur adevărate.

— *Sentinela.* —

Ilustritatea Sa dl Constant. Burdia între alegători.

In cercul Teregovei.

Duminecă în 15 Maiu, — cu toate, că Il. Sa dl C. Burdia a primit mai multe scrisori anonime, dela niște mișei, cari îl amenințau cu moarte, — și-a urmat calea mai departe prin cerc, cu nădejdea în Dumnezeu și în speranța învingerii la alegere, cu turtirea rușinoasă a dușmanului contrar, care se folosește de cele mai neomenești apucături, pentru a putea storce votul blândului și sfântului nostru grănicer. — Plecăm urmași de mai multe trăsuri, dela casa ospitalieră a st. domn magistru silvanal Aug. Câmpian, a delicatei și mult stimătei d-sale domnă, spre:

Luncavița. Suntem întimpinați de buibuitul trascurilor. In comună fetele aruncă flori asupra Il. Sase, care e bineventat de dl N. Popovici. După-ce Il. Sa între uralele poporului își ține vorbirea-program, suntem poftiți la dl Popovici, unde am fost ospătați de st. d-sale soție și fiice. Corul d-lor învățători G. Urdarean și Isaia Târziu ne-a delectat prin cele mai plăcute cântări.

Verendin. La crucea din hotar suntem așteptați de poporul de aci, cu dl preot Ionescu în frunte, care salută prin cuvinte pătrunzătoare pe Il. Sa. Poporul aclamă, iar copiii de școală aruncă flori asupra Il. hărbat, când aceștia îi vorbește.

Mehadica. La hotar peste 26 de călăreți chipeși și voinici ne întimpină. Sub poarta triumfală din comună Il. Sa e primit și salutat de dl inv. *Cristescu*. Copiii școlari fac spalir. D-na *Șandru*, apoi fetița El. Popoviciu ofere Il. Sale frumoase buchete de flori. Il. Sa urcă apoi tribuna, anume făcută și își ține vorbirea-program. Niște uitați de sine, îndemnați de teroriștii naționaliști, au încercat să spargă liniștea. Aderenții Il. Sale însă cu bravii călăreți, renumiții coriști ai fratelui dascăl *Uzonescu*, le-a astupat melitele, făcându-le puzderii prin glasul lor puternic. La prânz am fost atât de plăcut surprinși de corul dlui *Uzonescu*, care ne-a gădilit inimile prin frumoasele-i prestațiuni, a plăcut mult „Pâc, pâc“... Seara suntem oaspeții d-lor *Bercian Cornel*, unde doamna *Bercian* și d-na *Uzonescu* ne-a servit o cină plăcută, iar d-nii *Bercian* și *Uzonescu* un pelin admirabil, apoi oaspeți ai dlui *Cristescu*.

Cuptoare. Luni, favorizați fiind de un timp frumos, urmași de multe trăsuri ajungem aci. Cu toate, că e zi de lucru, poporul așteaptă. Il. Sa le vorbește, ascultând apoi jelbuirile și rugările cuptorenilor, în ajutorul căror Il. Sa va interveni. De acolo apoi cu trenul plecăm spre:

Temes-Slatina. La intrarea trenului pe peronul gării, publicul erumpe în „trăiască“, „éljen“ și „hoch“ *Burdia!* Dl notar cerc. *Risztics Károly* în fruntea inteligenței și poporului din O.-Sadova și Slatina, salută prin cuvinte mișcătoare pe Il. bărbat — în limba maghiară și română — felicitându-l din incidentul întăririi sale ca președinte a „Com. de avere“, salutându-l în numele cetățenilor din ambele comune, încredințându-l totodată de sinceritatea lor și alipirea nestrămutată la persoana Il. Sale! Vorbirea dlui notar *Risztics*, ne-a pătruns plăcut inimile; iar proții *Ghidu* și *Pepa*, — cari se întorceau plouați din soc. lui Vlad cu trenul — văzând însuflețirea și lumea adunată pentru întimpinare, au înghițit hapuri amare. Cuvintele dlui notar i-a făcut să murmure și să ducă cu ei impresia neplăcută dlor, că trântea o vor mânca-o la alegere și, că pomana pentru îngropăciunea mandatului lui Vlad o pot mânca de pe acum. Peste 30 de trăsuri în frunte cu mulții călăreți ca vulturii, între buibuiturile puternice ale trascurilor intrăm în Sadova-veche. La biserică poporul așteaptă, pompierii fac spalir, cununa frumoasă de dame și copii de școală ne surprinde plăcut. Treceam mai departe, — pentru a ne întoarce d. am., aci, — spre Slatina. Aici o mare întreagă de popor așteaptă sosirea. Trascurile bubuie puternic, muzica ne întimpină, în jurul tribunei ridicate în fața școlii dlui inv. *Bobîș*, copiii și fetițele fac spalir aruncând flori asupra Il. Sale. Drăgălașa îngerașe *Risztics Ilonka* rostind un plăcut discurs predă superbul buchet de trandafiri Il. Sale. Apoi drăgălașul băiat *Stefanică Bobîș* prin vorbirea-i pătrunzătoare ne-a frapat, dă apoi și dânsul buchet de flori, după ce apoi bineventează pe Il. Sa, reverendismul domn protopop *Kerezsy George* într'o limbă dulce, de un cuprins pătrunzător și însuflețitor, în numele poporului, încredințază pe Il. bărbat de încrederea neclintită a sa. Insuflețirea e mare, îndeosebi, când dl ppop predă toiagul istoric păstrat în biserica din loc, încă din anii 1817, când în 2 Oct. împărat. *Carolina* l-a dat pentru sprijon împăr. *Francisc*. (Despre istoria acestui băt vom scrie în alt Nr.) După asta Il. Sa dl C. Burdia își ține vorbirea-program în fața a peste 2000 de oameni întrerupt fiind des de aplauzele și aprobările puternice ale publicului. Insuflețirea e aici mare și sinceră. După asta, ne întrunim în casa ospitalieră a dlui notar *Risztics*, unde st. doamnă ne ofere ujună; iar Il. Sa primește diferitele deputațiuni. Muzica lăutarilor dădea zor. S'a întins apoi o horă înaintea casei comunale, nene, în care s'a avântat toată lumea. Frămoasele și drăguțele fete și neveste din Slatina păreau o grădină de trandafiri la braț cu voinicii feciori și bărbați unu ca unu, ca goronii din munte, ne-a înălțat sufletele, ducându-ne cu gândul la *Cosânzenele* din povești. In fruntea horei uica *Spunei Ilie* și voinicul *M. Taxteu*, te făcea să crezi, că e o armată întoarsă învingătoare din războiu și își prăz-

nuește gloria. Erau frumoase, doamne, drăguțele *Slătinece*.

Facem vizite pe la fruntașii din loc, unde suntem primiți cu dragoste și sinceritate. La prânz suntem ospătați de masa bogată a dlui notar *Risztics* și st. d-sale doamne. — Aducem și pe această cale mulțumirile noastre sincere d-nei notărășițe pentru ospitalitatea ce ne-a arătat-o, apoi inteligenței din Slatina și poporului brav și deștept care are fruntași inimosi cătră neamul lor ca dl tutor orf. *Zaharie Popovici*, dl ppop *Kerezsy*, inv. *Bobîș*, inv. *Șandru*, etc. și un eminent notar în persoana dlui *Risztics* și a primarului *Stefan Grăman*. De aci apoi d. am., ne întoarcem la

Sadova veche, unde Il. Sa a fost primit cu însuflețire de inteligentul popor neamț din loc. Aci pompierii erau postați la front, tinerele mlădițe de școală încunjurau ca niște porumbei tribuna în frunte cu dl învățător *G. Gruia* a cărei fetiță drăgălașă îmbie flori Il. Sale rostind frumoase cuvinte. Il. Sa e bineventat de dl *Haaz David* în numele cetățenilor, cari fac adevărate ovații Il. Sale, când urcă tribuna ținându-și vorbirea-program. Vorbește apoi dl *Müller A.*, încredințând pe Il. bărbat de sinceritatea și alipirea poporului și încrederea sa în persoana Il. Sale dlui *C. Burdia*. Ne-am dus apoi în ospătăria dlui *Pflug*, unde s'a început un șir întreg de toate, între cari remarcăm îndeosebi ale dlui ppop *Kerezsy* și a inimosului fruntaș *Nicolae Neagul*. Cu trenul de seara, ne-am întors la Teregova, petrecuți fiind la gară de inteligența și poporul din aceste două comune, cari au săpat adânc în inimile noastre cele mai dulci amintiri, ducând cu noi impresiile cele mai plăcute ce ne-au oferit cât timp am petrecut în mijlocul d-lor, dovedindu-ne sinceritatea, pe care ne bazăm cu siguranță, că învingerea Il. Sale dlui *C. Burdia* e sigură la alegere!

Trimitem un călduros salut cetățenilor din Slatina și Sadova, pentru dragostea arătată nouă exprimând: Doamne, lasă ca toți cetățenii acestei scumpe patrii să fie luminați și pătrunși de adevărul curat, ca și vrednicii cetățeni de sus, și atunci nici porțile iadului nu vor putea zdrobi murii viitorului frumos a scumpei noastre patrii *Ungaria*. Nime nu va putea nimici fericirea popoarelor locuite aici. Trăiască bravii *Slătineni*, Sa doveni și conducătorii lor! Trăiască doritul lor deputat: *Constantin Burdia!*

La Cornia. Marți ne-am dus aci, unde Il. Sa a fost întimpinat la pod de copii de școală în frunte cu dl învățător. Il. Sa vorbește poporului în sala din restaurant; iar la banchetul dat s'au rostit mai multe toast animate din cari amintim a dlor învățători *Aron* și *Benghia*.

La Armeniș. In gară Il. Sa e așteptat de peste 2000 oameni cu muzica în frunte. Trascurile bubuie mereu. Gara e împodobită cu verdeață și drapele. Il. Sa e salutat de inimosul fruntaș, prim. *Boeru Florea*. Suntem duși în triumf cu muzica 'n frunte până în comună. Aci e ridicată tribuna. Fetițele de școală fac spalir pe ambele părți a drumului. D-na învățătoare *Faur*, predă un admirabil buchet de flori însoțit de cuvinte de bineventare Il. Sale. La tribună îl salută dl uica *Dragomir* în numele poporului. De pe tribună vorbește dl inv. *Băcilă*.

programul partidului muncii și pe baza acestuia candidarea de deputat. În cadrul acestui program voiu stăruî pe lângă introducerea reformelor necesare economice și sociale, pentru reforma legii electorale pe baza votului universal în sens democratic, din punct de vedere mai înalt: uman și creștinesc, pentru că după învățarea evangheliei toți oamenii sunt egali, bogați ori săraci, domni ori plugari. Voi stăruî, ca poporul român să i-se respecte dreptul și libertatea de a-și cultiva, îngriji și desvolta limba, religia și cultura sa, ceace a accentuat și contele Tisza în vorbirea sa dela Oradea-Mare, în consecințe voi stăruî să se respecte autonomia bisericilor românești și ca așezmintele culturale, confesionale să fie împărțite de cuvenitul ajutor din partea statului. Voiu stăruî mai departe, pentru a se ușura traiul poporului prin asigurarea muncii sale, spre a împedeca emigrările păgubitoare pentru țară, pentru că:

Fie pânea cât de rea
Tot mai bine 'n țara mea.

Rămâne acum, stimați alegători, ca și voi să vă spuneți cuvântul, după ce eu am spus al meu, asigurându-vă, că voiu lupta pentru binele vostru al tuturor, în ciuda tuturor potrivnicilor și cârtitorilor mei, cari vor să-mi ponegrească numele. Căci, zicevoiu și eu cu un mare patriot român Panu; „Ce este numele meu în cumpăna, unde se hotărăște soarta țării mele? Da, să piară acest nume, numai țara mea să fie mântuită, neamul meu să fie mântuit!“

Epistolă din Iablania.

Ne-a venit la cunoștință, că preotul dela noi George Tatucu a interpellat în congregație din incidentul ținerii vorbirei de program a mult iubitului nostru candidat de deputat *II. Sa dl. C. Burdia* zicând, că la întâmpinare a fost numai notariul, dascălii, primarul, bacterii și țigani. (Auziți Iablaniceni, cum știe minți preotul nostru, care din cele peste 200 de locuitori adunați spre întâmpinare, dânsul cu ochii săi întunecați a văzut numai câți-va țigani. Așa dară după judecata scrintită a preotului nostru, parochienii lui sunt toți țigani, cari nu urmează părerilor lui greșite. Săracă Iablania! Din comună fruntașă, te face preotul tău comună țigănească. Cuminte preot . . .) Noi pricpem prea bine intențiunea interpelării cu care a voit a reduce întâmpinarea *II. Sale*, că fiind și Vlad de față acolo să-l seducă pe acesta. Noi însă nu putem trece cu vederea peste astfel de lucruri, declarându-l pe acest preot de un *mincinos ordinar*.

Dar poate, că el această însușire rușinoasă s'o atribue ca fală pentru că nici la declarațiunile sincere publicate în Nr. 19/1909 al prețuitului ziar „Severinul“ de către venerabilul domn preot Ioan Chendi din Petnic în care asemenea îl declarează de mincinos ordinar, de care atribuțiune nici până azi nu s'a spălat.

A mai zis apoi, că la vorbirea de program a luat parte și un fruntaș, care a avut curagiul (de alcool) să desaproabe ținuta *II. Sale*, pentru ce ar fi fost bătut de jandarmi. Ar fi fost bine să-l fi luat cu dânsul pe acest „fruntaș“? să-l arete în

natură, cel puțin ar fi văzut și Vlad cu ce frunțași să mândrește acest preot. Acest „fruntaș“? după cum știți frați Iablaniceni e Ion Dobreș în etate de 26—28 ani fost finanț, codrean, apoi aplicat la calea ferată de mai multe ori, dar din toate posturile lăpădat pentru purtarea rea. De când a venit acasă a fost închis pentru falsificare de document, a tăiat pe tată-seu mașter Grecu din Peceneșca, etc.

D-le Vlad! La astfel de frunțași poți să-i gratulezi preotului nostru.

Dar să vede, că și dl vice-comite cunosându-i din mai multe rânduri afirmările mincinoase nu l-a aflat de vrednic nici ai răspunde la interpeleție.

Tot astfel de frunțași a dus preotul nostru Sâmbătă la Domașnia la vorbirea de program a lui Vlad și adevă pe Iliia Vulpeș, Iovan Ionescu, Gavril Stroiescu, cari au fost închiși și n'au vot, zicala proverbului: „spunem cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești“, apoi câțiva copilandrii. Așijderea și la Mehadia tot cu aceștia s'a dus preotul nostru și mai cu vre-o 20—30 copii de 16—18 ani.

Trebue să-i fie săltat inima de bucurie lui Vlad când a văzut adunați „alegătorii“?

Dacă și la alegere tot astfel de alegători vei avea d-le Vlad, apoi să iai de sigură trântea.

Deci înzădar vis toate opintirile, noi burdiștii cu toată siguranța, prin luptă cinstită cu mare însuflețire vom duce la isbândă *steagul II. Sale dlui C. Burdia*.

Mai mulți Iablaniceni.

O cântare alcătuită pentru alegerea de deputat a *II. Sale dlui Const. Burdia*.

(După melodia: „Așa-i românul la veselie.“)

Eram fericiți alegând odată,
Pe **Burdia** nostru ca deputat,
Știam cu toții iubirea-i dreaptă,
Căci întrânsul nu ne-am înșelat.

Haidați alegători să mergem,
Haidați cu toții să votizăm,
Pe **Burdia** nostru ca să-l alegem
Cu votul nostru să-l onorăm.

N'avem cuvinte ca să putem spune
Faptele lui **Constantin Burdia**,
Mărețe fapte tot fapte bune
Săvârșite pentru Graniță.

Rugăciune către ceriuri sboară
Rugăciune la Precesta,
Mă rog atunci pentru a mea țară,
Pentru reușita lui **Burdia**.

Așa-i românul pe cin' iubește
Pentru dânsul să și jertfește,
Așa-i românul pe cin' a iubit
Nu să lasă de nime amăgit.

Alcătuită de: *G. Jurcescu,*
înv.

BIBLIOGRAFIE.

No 553 din „Biblioteca pentru toți“ coprinde Amintirile din războiul ale d-lui Locot.-colonel Căpescu. Scrierea aceasta, socotită de profesorul universitar D. Mihail

Dragomirescu, ca cele mai izbutite memorii militare din câte avem scrise până acum în românește, reinvie într'un mod simplu și atrăgător, câteva episoade din gloriosul război pentru independență. Ceeace face farmecul acestor povestiri, e că nu sunt simple însemnări istorice, ci descrierile faptelor de arme sunt întretesute cu amintiri de ordin personal cari dau viață și interes lucrării. Pentru îmbogățirea cunoștințelor istorice ale elevilor, cât și, mai ales, pentru întărirea sentimentelor patriotice și naționale, volumul „Amintiri din război“ e foarte potrivit. A se cere catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți“ la Librăria editoare Leon Alcalay — București.

NOUȚĂȚI.

CALENDAR SĂPTĂMÂNAL.

Anul 1910. Luna Maiu (Florar) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	9 Pr. Is., M. C.	22 Iulia
Luni	10 Simeon	23 Desideriu
Marți	11 Mochie	24 Ioana
Merc.	12 Epifanie	25 Urban
Joi	13 Glicheria	26 (†) Joia verde
Vin.	14 Isidor	27 Ioan
Sâm.	15 Pach. c. m.	28 Wilhelm

Dum. a 5-a d. Paști a Samarinceni. Ioan c. 4, v. 5—42 ev. inv. 7; gl. 4.

„In vremea aceea, venit-a în cetatea Samariei . . .“

Călătorie în Bosnia. Din Viena se vestește, că Majestatea Sa va călători pe la sfârșitul lui Maiu în Bosnia și Herțegovina, pentru a da prilej poporațiunii din aceste provincii să-și prezente omagiile către domnitorul său. Monarhul va sta câteva zile în Sarajevo și în Mostar, și va fi însoțit și de ambii ministri prezidenți ai monarhiei.

Noul rege al Angliei. Principele de Wales va ocupa tronul părinților săi luând numele de George V. Incoronarea se va face în timpul cel mai apropiat. Noul rege și împărat al Indiilor s'a născut în 1865, s'a căsătorit în 1893 cu principesa Victoria Mary de Teck. Din căsătoria lor s'au născut șase copii; cel mai mare (n. în 1894) e Eduard Albert, care acum este moștenitor de tron, primind titlul de „principe de Wales“ (cet. Vels.)

Afițările naționaliste și-au ajuns culmea. În comuna Markovăț, după-ce mai mulți oameni au rămas uciși de armele jandarmilor, cari sau apărât contra plebei afițate de matadorii infami și lași, — aceștia s'au făcut camfor lăsând moarte și lacrimi în urma lor în inimile familiilor întristate. Ce le pasă lor de sângele vărsat, numai ei să-și ajungă scopurile. — Sărmană nație! Când îți vei veni la minte, ca să le dai cu piciorul în coaste?

Pustiirea unui oraș în Galiția. Ziarele din Liov aduc știrea, că orașul Psemislani a ars. Jumătate orașul și mai multe edificii publice au fost distruse de incendiu. Până acum au ars 800 de case și două mii de oameni sunt fără pâine și fără căpătâi.

Noutocicletă. L. Suk din Paris a construit o bicicletă, care se preface foarte lesne

în nouo-cicletă, adică în bicicletă cu care se poate trece peste apă. Ciclistul șade călare ca și când aleargă pe uscat și înaintază tot mișcând pedalele, cari au anume lopățele, cari lucrează ca niște vâsle sau roate cu vâsle. Pe apă face 9 klm. pe ceas. Are două cilindre, pe cari le umple cu aer și pe cari stau două scândurele, formând o plutitoare. Pe aceasta înțepenește bicicleta cu două șurupuri. Noutocicleta trage 39 klg.

Moarte din scrânciob. În Turino copilul de doi ani al contelui Cittadela di Vigodazzere se da în scrânciob în pervazul unei uși ce da în cerdac. La un avânt mai puternic însă și-a pierdut echilibrul și a căzut în stradă murind pe loc. Mama băiatului din spaima nenorocirii se sbate între viață și moarte.

Pustiirea unei familii. Într'un sat de lângă Berlin s'a înveninat cu ciancali fata fabricantului Kölder. E interesant faptul, că cu trei ani înainte de asta mama fetei înnebunind și-a omorât trei copii și pe urmă a luat ciancali. Copila de azi a scăpat de furia mamei sale numai prin faptul, că eră la școală.

Cutremurul mare de pământ din Costarica. În urma cutremurului ce a avut loc zilele trecute în orașul Cartago și-au pierdut viața o mie de oameni și dintre clădiri numai două case de lemn au rămas întregi. Din Newyork vin știri alarmate referitor la catastrofă. Numărul morților se urcă la două mii patru sute, sau scos de sub dărâmturi patru sute de cadavre. Paguba atinge cifra de 130 milioane. Întreg ținutul suferă de foame.

Recomandăm cetitorilor nostri, cari călătoresc la Budapesta, că dacă voesc un cost bun probat, chilli de durmit moderne arangiate să se ducă deadreptul: Budapesta VIII., Föherczeg Sándor-utca 30, la penzionul „Magyar Otthon“. De mulți ani e îmbrățoșat acest hotel familiar, unde cu prețuri reduse (tot laolaltă 3 cor., la zi și dă aci gradat mai sus) se poate procura toate întreținerea. Chilli mobilate cu intrare separată stau la dispoziție. Publicul din provincie, care pe timp mai scurt sau lung vor stă în capitală se pot așeza la amicalul „Magyar Otthon“. Excursioniști în corpore, călători, turiști, oficanți și alții cu ocupațiuni diferite, și mai mari reduceri li-se acordă. Cu prilegiul excursiunilor școlarilor — în vacanță — se pot duce de-a dreptul la „Magyar Otthon“, care e neîntrecut în capitală. Iluminație electrică! Dulapuri cu oglinzi etc.!

Loc deschis.*)

Refrem la „Cucu“.

Auziți, oameni acum
Auziți ce eu vă spun,
O poveste din Bănat,
Despre-un popă scărmanat.
Din drăguță Granița,
Chiară din Iablanța.
Este-un popă luminat,
Și de barbă scărmanat,
Acest popă este: Gioca
Fecioraș dela Glimboca.
Deci, mă rog să m'ascultați
Povestea s'o învățați.
Povestea popii Gioca-r

De profesiune: morar,
Care macină mălaiu
Și-i pițigăit în graiu.
Popa 'n sat, când a umblat,
De-o frumoasă s'a legat,
Și i-a vorbit: câte toate
Lucruri goale, — nesărate.
Frumoasa s'a supărat,
Răzbunare i-a jurat.
A jurat pe Bosioc,
Că-i rupe barba de tot.
Peste pod, la școală 'n jos.
*Merge Gioca hârgios,
Cu capul plecat în jos.
Cu căputu 'ntors pe dos.
Cu bărbuța toată plină
Cu tăriță și făină.*
Să vedeți cum se grăbește,
Și de mândră să ferește.
Însă toate-s înzadar
Popo Gioco! Ești măgar.
Lângă poartă când trecea,
Mândra din curte eșia,
De barbă mi-l apucă.
Și tare-l mai sgâțăia.
Să-i scuture-alui bărbuță,
De gunoaie și tăriță.
Auleo, sberă mnealui
Ca din gura șarpelui
După oameni mărturii.
Dară mândra-l sgândără.
Împingându-l îi zicea:
Taci popo! — eu ți-s martor,
Și te dau peste răzor.
Țoi fi și eu de folos,
Și ți-oi face brăul roș.
Popa sapă la fugit,
Și de mândră urmărit.
Popa nost îngândurat,
Fugea nene scărmanat.
Așa zău a mai pățit.
Gioca-l nost popă vestit.

Un iablanicean.

*) Pentru cele publicate aici, redacția nu primește răspunderea.

Aviz.

Un căzan pentru fiert rachiu, sistem nou, puțin întrebuițat, de 400 litre cuprins, cu aparat de răcit și de mestecat; se poate, căpăta cu un preț potrivit la:

„Almajana“
cassă de păstrare pe acții
în Bozovics.

Un elev de tipografie

pe lângă plată lunară se
- primește în tipografia -

losif Jacobovics

Nr. 6567 1910.

Anunțarea târgului din Timișoara.

Târgul Rusaliilor

din ăstan se va ținea începând
din 26 până inclusive 30 Mai
1910.

Mânarea a ori ce fel de vite la
acest târg e permisă începând
din Joi 26 Mai 5 ore dimineața.

Timișoara la 19 April 1910.

Beé Ferencz,
căpitanul orașului.

Motoare originale

„O t t o“

dela 1—30 de cai putere

locomobile cu benzin și preparative complete pentru îmblătit.

Motoare de gaz presiune înaltă dela 1—1500 cai putere.

Motoare cu sul, cu oleu brut dela 15—500 cai putere.

Deosebite: locomobile mânate singure, pentru plațurile de lemnării, luminat cupee etc.

Kiessling S. C. sistem de mașini pentru lemnari, dulgheri, firezitul cu aburi etc.

Fabricațiune de prima clasă:

LANGEN & WOLF

cea mai veche fabrică de motoare.

Filiala în Timișoara-Josefin 16 Strada Bonnár 12.

Specificare de spese gratuite. ——— Se caută reprezentanți.

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Maiu 1910.

Budapesta—Timișoara—Lugoj—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi

Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor :	Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 707
830	815	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus . . . . .) sos.	630	720	805	1040	125	405	635
604	150	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin . . . . . pl.	110	945	—	436	750	—	116
1145	707	—	1145		925	—	sos. Bazias (189) . . . . . pl.	—	428	—	Pers. 741	328	pers. 739	955
1100	356	1100	1100		738	—	" Arad (156) . . . . . "	—	709	—	Pers. I-III	615	—	—
1008	450	p. I-III 740	1008		1001	—	" Băile Buziaș (166) . . . . . "	—	515	—	Pers. I-III	520	I-III	—
pers. 744	—	955	513	pers. 742	520	—	pl. Băile Buziaș (166) . . . . . sos.	—	1008	743	1017	1001	346	—
I-III	—	1217	428	I-III	328	—	" Baziaș (189) . . . . . "	—	1145	—	I-III	236	707	—
			448		615	—	" Arad (156) . . . . . "	—	1100	—	1100	1100	356	—
635	—	220	834	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin . . . . . sos.	103	734	—	641	734	1240	—
642	—	227	840	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric . . . . . pl.	—	727	—	634	728	1233	—
647	—	237	841	550	805	—	pl. Lugoj (193) . . . . . sos.	—	725	—	633	727	1228	—
838	—	408	941	728	922	541	sos. Băile Buziaș (193) . . . . . pl.	1154	610	—	505	621	1105	—
—	—	842	—	—	138	—	" Ilia (Marosillye 193) . . . . . "	—	—	—	—	—	943	—
—	—	756	—	110	110	—	pl. Lugoj (193) . . . . . sos.	—	—	—	—	—	720	—
846	—	438	945	745	933	543	sos. Karánsebes (175) . . . . . pl.	1152	559	—	459	611	1052	—
956	—	549	1029	848	1043	627	pl. Ujkaránsebes boctăria 55 . . . . . sos.	1110	459	—	400	526	950	—
—	—	604	1038	—	1116	633	" Herkulesfürdő (Băile Herc.) . . . . . sos.	1104	452	—	—	516	930	—
—	—	613	—	—	1124	—	pl. Orșova . . . . . pl.	—	443	—	—	—	923	—
—	—	849	1242	—	146	829	sos. Verciorova . . . . . pl.	850	220	—	—	317	644	—
—	—	917	108	—	217	854	sos. Piski (159) . . . . . pl.	820	140	—	—	248	605	—
—	—	—	123	—	256	859	sos. Petrozsény (159) . . . . . pl.	900	1249	—	—	—	—	—
—	—	—	132	—	305	907		850	1240	—	—	243	—	—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor	Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus . . . . . sos.	635	715	—
—	755	301	pl. Timișoara-Iosefin (172) . . . . . sos.	1240	734	—
—	605	140	pl. Orșova (172) . . . . . sos.	217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172) . . . . . sos.	730	418	—
—	—	—	Karansebes-cazarm.	723	411	—
—	1135	623	Karansebes-fabr.-țigl.	718	406	—
—	1148	636	Jász	702	350	—
—	1156	644	Obreza	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova	554	244	—
—	114	810	Márga	533	226	—
408	150	824	Boucár	521	214	905
458	239	—	Bukova	—	101	817
552	333	—	Zajkány	—	1207	723
615	406	—	Várhely	—	1141	657
629	420	—	Nagypestény	—	1102	623
635	428	—	Kernyesd	—	1054	616
644	438	—	Poklisa	—	1043	606
706	501	—	Hátszeg	—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159) . . . . . pl.	—	958	528
1035	802	—	sos. Piski (159) . . . . . pl.	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159) . . . . . pl.	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—III.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Báziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Cupeuri de durmit:
între: Budapesta—Báziás.

Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.

Din Báziás pleacă la 428 d. am.

Cupeuri restaurante se adaugă între:
Budapesta gara-apus și între Karansebeș, daici pleacă la 526 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor: Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amănute și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fiecărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

IOAN FARA

tinicher (spengler)

Karansebeș (Strada Maria Terezia)

Recomandă magazinul său solid și bogat sortat în toate cele ale tinicheriei.

Cu deosebire recomandă scaldătoarele salo de tinichea cu seau fără încălzire; mai dearte primește tot felul de lucruri aparținătoare tinicheriei precum: acoperișuri de case cu pleu, valaie (scocuri) la streșinile caselor, repararea și fărbierea acestora pe lângă prețuri solide și prompte.

Cu oferte totdeauna gata.

Ambulatorul pentru bandage a lui POLLITZER

instituție publică pentru cei
ce pătinesc de surpătură, specialist în bandage, pe seama
celor vătămați.

Budapesta, IV., Kossuth Lajos utca 8., felemelet.

Medicul experat al institutului stă la dispoziția oricui fără a pretinde taxe. Nu e nime obligat a solvi vre-o pretenziune pentru consultarea medicală.

Control medical! Prețuri scăzute!
Manipulare specialistă individuală!

Bandage brevetate, deja
dela 5 coroane în sus.

Comandele din provincie, se execută din partea institutului, pe lângă stricta observare medicală, garantându-se totodată cea mai mare discreție.

Articli igienici, calitatea cea mai fină și sterilizată, recomandată de medici. Se poate da încredere deplină. Un tuțet 2—16 coroane.

Tot acolo a apărut acum: „Sănătatea omului“, opul medical, care se ocupă indeosebi cu suferinții de surpătură dând îndrumări, ca acestea cum au să se folosească pentru și contra. Acest op se trimite oricui în plic închis fără spese, din partea direcțiunii institutului.

Picurii lui Brády pentru stomac

provăzuți cu marca de scutire I. C. Maria de Mariacell, numiți de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au adevărit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect neîntrecut la tot felul de stricare a stomacului, ardere de stomac, scaun neregulat, sgârșit de stomac și dureri de cap, vomare, insomnie și gălbănare. Se poate căpăta la ori care farmacie. O sticlă mică 80 fileri, o sticlă mare 1 cor. 40 fileri, 6 sticle 5 coroane 3 sticle duble 4 coroane 50 fileri

Expedează franco farmacistul:

Brády K. farmacie la „Regele Ungariei“. — Wien, I., Fleischmarkt I. Depot 241.

Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la subscriere după cum se vede în chipul de față.

Fabrica de țiglă și cărămidă, cu abur a orașului Caransebeș.

Recomandă onoratului public fabricațiunea sa de prima calitate pe lângă cele mai avantajoase
prețuri.

Calitate exemplară
= de primul rang =
precum:

cărămidă de mașină, cărămidă pentru zidit preșuită (keramit), pentru boltituri. Țiglă mică de mână, țigle presuite cu mașina, țigle pentru coama caselor, țigle crestate fran-
= ceze și țigle catranizate. =

Modalități de solvire avantajoase și după invoială =

Roagă sprijinul on. public

MILINYI ROBERT,
directorul țiglariei orașului.

TIPOGRAFIA LUI JACOBOVITS

din Karansebes primește spre
efectuare:

totfelul de tipărituri bătătoare
în arta tipografică.

Nu numai prețurile ieftine,
ci și bunătatea fabricatului
e dătător de măsură la cumpărarea
unei mașini de cusut.

La
cusut
bredat
cârpit,
escellent
sunt
acomodate

mașinile de cusut Pfaff

corespund celor mai înalte recerințe.

Pentru escelenta perfecțiune a lor să dă și pe garanție.

Vânzarea exclusivă la:

Adalbert BLÄSCHER Karansebes

Piața principală Nr. 450 în casa proprie.

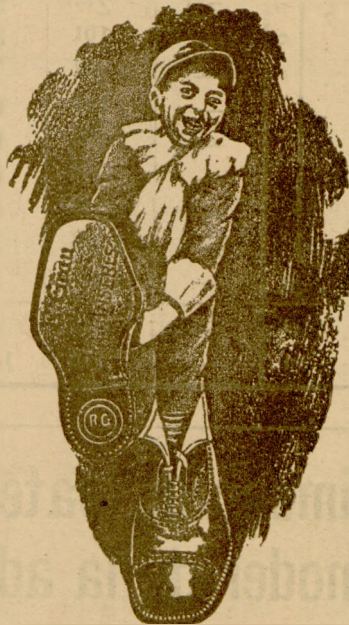
Cine dorește a fi foarte bine și cu zel servit acela meargă la R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

(la cizma roșie)

Pentru-că numai aici e asortimentul și depositul cel mai mare în ghete de o eleganță, fason și durabilitate extraordinară.

Să fac după măsură și din pielea cea mai fină, procurată numai din Budapesta și Viena, ghetele cele mai fine și moderne.

Reparaturi să efeptuesc grabnic și ieftin.

Să tălpuesc ghete:

pentru domni cu . . . 2 cor. 60 fil.

„ dame „ . . . 2 „ 20 „